BÉRES ZSUZSA

A DEBRECENI MAGYAR KIRÁLYI TUDOMÁNYEGYETEM AVATÁSA – 1918. OKTÓBER 23.

Városi és egyetemi előkelőségek jelenlétében, egész napos debreceni látogatása során maga az uralkodó, IV. Károly és felesége Zita királyné avatta fel a Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetemet 1918. október 23-án a klinikatelep teljesen elkészült és berendezett felvételi épületében. Őfelsége egyetemavatása egyben Magyarországon vállalt utolsó közszereplése volt, ugyanis 1918. november 11-én Ausztriában, majd 1918. november 13-án eckartsaui nyilatkozatával Magyarországon is lemondott uralkodói jogairól.

1. Előkészületek

Az új egyetem avatását hosszú évek kitartó munkája előzte meg. A magyar törvényhozás az 1912. évi XXXVI. számú döntésével hozta létre öt karral – Református Hittudományi Kar, Jog- és Államtudományi Kar, Orvostudományi Kar, Bölcsészet-, Nyelv- és Történettudományi Kar, valamint Mennyiség- és természettudományi Kar –, a Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetemet, amely azonban csak két évvel később, 1914-ben kezdte meg működését, mindösszesen három karral. Az új felsőfokú intézmény hallgatóit kezdetben a Református Kollégium falai között fogadta, amely viszon hamarosan szűkösnek bizonyult. Ekkor Debrecen városa a Nagyerdőn hatalmas, 80 hold területet ajándékozott az egyetemnek, emellett az építkezésekre 5 millió, a klinikai kórházak létrehozásához pedig további 3 millió koronát és 25 hold területet adományozott.

Sokakban felmerülhet a kérdés: miért éppen a klinikatelep beruházásával indult az egyetem építése? Amikor 1911. december 11-én Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a parlament elé terjesztette a törvényjavaslatot a debreceni és a pozsonyi egyetem ala-

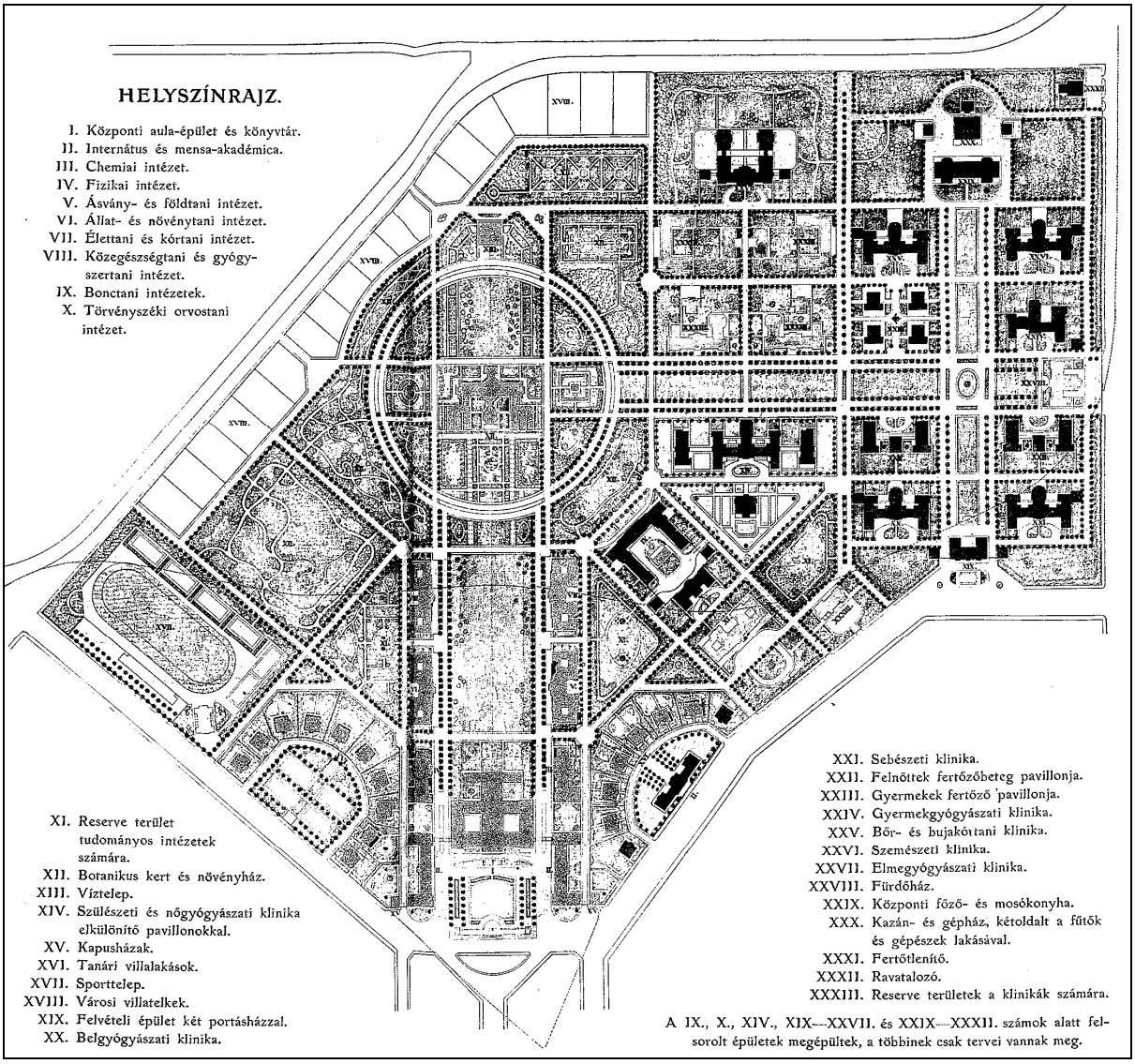

1. kép A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem helyszínrajza [1]

pítására, leszögezte, hogy *„Az új egyetemek csak fokozatos fejlesztés alapján állíthatók fel…”* [2] azonban Debrecenben a miniszter az elkövetkező 10 évben nem tervezte orvosi kar felállítását. A képviselőház közoktatásügyi bizottsága viszont úgy vélte, hogy amennyiben Debrecen megfelelő helyszínt – kórházat – tud biztosítani a képzéshez, vissza lehet térni a kérdésre.

[1] JESZENSZKY SÁNDOR 1924: 14-15.
[2] OROSZ ISTVÁN – IFJ. BARTA JÁNOS 2012: 48.

A város még a törvény elfogadása előtt szavatolta a kórház építéséhez szükséges terület biztosítását, így már nem volt akadálya, hogy az egyetemi épületek tervezésére megbízást kapjon Korb Flóris, aki korábban a budapesti és a kolozsvári egyetemi klinikák megálmodásában is részt vett.

A kultuszminiszter 1913. május 27-én Építő Bizottságot jelölt ki a kivitelezések irányítására, amelynek élére Kenézy Gyulát, a bábaképezde akkori igazgatóját, a később 1918-ban induló Orvostudományi Kar leendő első dékánját állította.[3] Az addig a Kollégiumban működő református Akadémia az egyetem létesítésekor megszűnt és a helyébe lépő tudományegyetem három fakultása – a református teológiai, a jogi- és bölcsészettudományi kar –, 1914-ben a világháború első őszén megnyitotta kapuit.

A negyediknek, az orvosi karnak azonban nem volt elődje Debrecenben, ezért ennek létesítése volt a nehezebb feladat, ugyanis az orvosképzésnek előbb meg kellett építeni az otthonát. A tervek 1913-ban el is készültek és 1914-ben a béke utolsó tavaszán az orvosi kar építkezése kezdetét vehette.[4] A terv – amelyet Korb Flóris műépítész készített, s egyben a kivitelezés vezetője is volt –, öt részre oszlott: I. az orvoskari telep, II. a központi épület, könyvtár és természettudományi intézetek, III. a botanikus kert az üvegházzal, IV. a tanári villa-lakások, V. az ifjúsági sporttelep.

Az orvosi kar építkezésekről készült korabeli dokumentációja szerint az egyetemi park erdei körútra eső frontján áll majd az úgynevezett felvételi épület, amely a gazdasági hivatal, a betegfelvételi irodák és a gyógyszertár elhelyezésére szolgál. Mögötte északra egy nyolcszáz méter hosszú, fáktól szegélyezett pázsit végén a központi konyha és a mosókonyha kap helyet. E mögött a gépház, a gazdasági udvar és a fertőtlenítő épület helyezkedik el. A felvételi épület és a központi konyhaház közötti nagy tisztás két oldalán sorakoznak a belgyógyászati, sebészeti klinikák, a hozzájuk tartozó fertőzőbeteg-pavilonokkal, a központi röntgen-intézet, a gyermekklinika – négy pavilonnal –, az egyes klinikák melletti szolgalakóházak, a bőr- és bujakórtani-, valamint a szemészeti klinika, amelynek épületében helyezik majd el az orr- és gége, fül- és fogászati rendelőt is. A konyhaháztól keletre kap helyet a központi ravatalozó, míg nyugati irányban egy csendes erdei részen az elmegyógyászati klinika, a betegek számára elkerített külön kerttel, amelynek kapujával szemben, délre egy fél kilométeres

[3] OROSZ ISTVÁN – IFJ. BARTA JÁNOS 2012: 48-55.
[4] JESZENSZKY SÁNDOR 1924: 3.

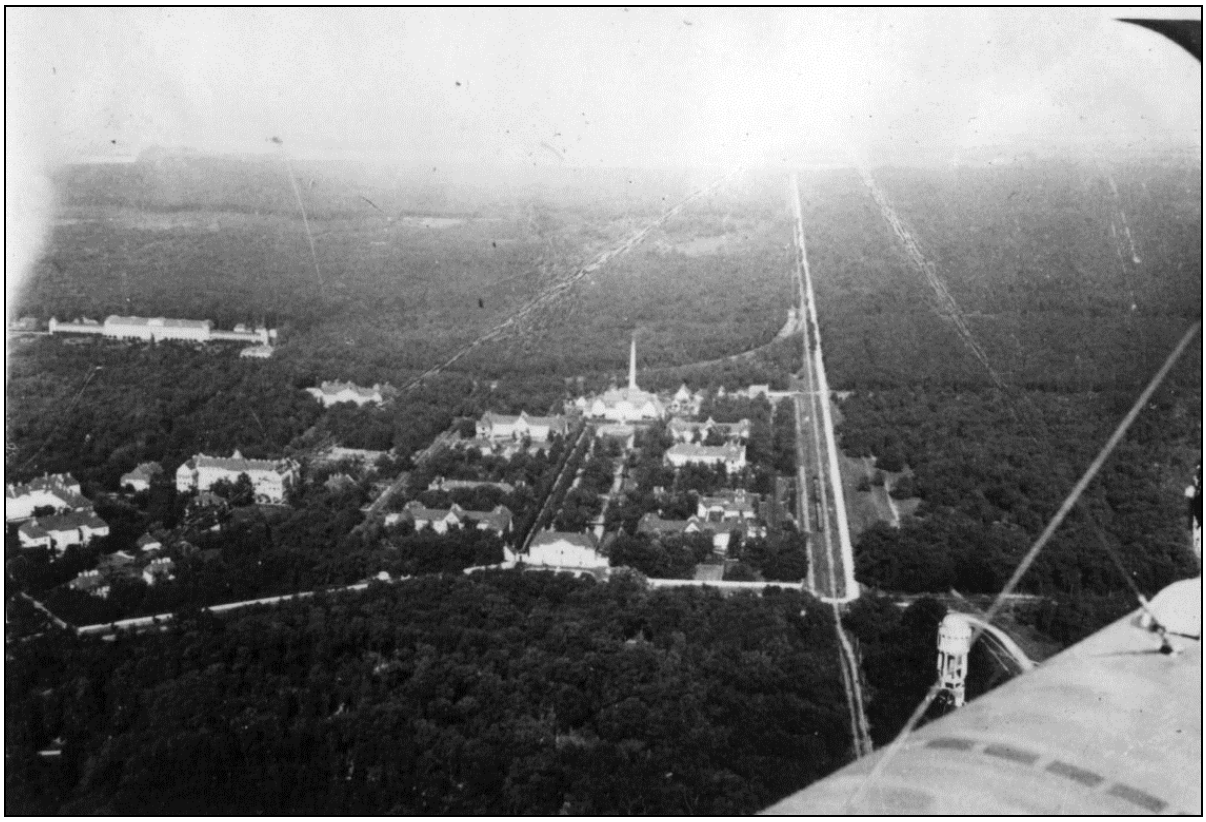

2. kép A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem és környéke madártávlatból [5]

erdei út végén a nőgyógyászati klinika épül, amit három tömb, két elkülönítő pavilon és a professzor (Kenézy Gyula) lakóháza övez. Délnyugatra, közel a telepet határoló erdei körúthoz helyezkedik majd el a törvényszéki orvostani intézet. Ezt a nagy kiterjedésű telepet virágágyakba rejtett, aknákkal kitűnően világított széles alagútrendszer köti össze. Az alagutak falán fut a csőhálózat, amely a fűtést és a meleg vizet juttatja el a gépházból az egyes épületekbe. Az alagutakban szállítják a központi konyháról az élelmet, a mosókonyháról a fehérneműt, és itt viszik szükség esetén a betegeket is egyik klinikáról a másikba.

„Az építész megoldandó feladatai között volt az is, hogy ne bontsa meg a természet harmóniáját és a szokványos kórház-kaszárnyák helyett a környezetbe illő, barátságos épületeket emeljen. Ezért - kivéve a bonctani és a nőgyógyászati klinikát - az épületek nem magasabbak egy emeletnél és arányaiban jól összeillenek a környező százados tölgyekkel… A klinikák átlagos, tervezett betegágyszáma százhúsz. A klinikák két szárnyán van a férfi és női osz-

[5] A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár archívumának fotótárából. Leltári szám: DEENK. 338.

tály külön-külön lépcsőházzal. Mindenütt csak két nagy kórterem van, a többi kisebb, hogy a betegek betegségük, gyógykezelésük… szerint csoportosíthatók legyenek. A középrészen vannak a különszobák, orvosok lakása, a könyvtár, laboratóriumok és a hátranyúló középszárnyban az ifjúság részére teljesen külön bejárattal a tanterem. A hátranyúló oldalszárnyak földszintjén van a külön bejáratú ambulancia helyisége és az operáló klinikákon a műtőterem. Innét vezet mindkét osztályról fedett folyosó a tanterembe a bemutatandó betegek számára. Az orvosi kar építkezése, bár a sok nehézség miatt lassan, de szünet nélkül folyt a háború alatt, úgy, hogy mikor 1918. október havában IV. Károly király Debrecenbe jött az egyetemet megnyitni, tető alatt álltak már a klinikák nyers téglafalai." [6]

Amint megkezdődött az egyetem avatóünnepségének szervezése és kiderült, hogy az eseményen jelen lesz a király és a királyné máris szárnyra kelt a hír, hogy ez nem is igaz. Ezek után a Debreczeni újságban maga a város polgármestere jelentette meg közleményét, miszerint a király Debrecenbe érkezik. *„Egyes fővárosi lapok nyomán az a hír terjedt el, hogy a felség debreceni látogatása elmarad. Minden ilyen híreszteléssel szemben illetékes helyen kijelentették Márk Endre polgármester előtt, hogy a király debreceni látogatására vonatkozó diszpozíciókban semmiféle változás nem állott be és a király debreceni látogatása nem marad el. E megnyugtató és örvendetes kijelentésre annál is inkább szükség volt, mert Debrecen közönsége nagy szeretettel és lelkesedéssel készült a király fogadására és fájdalommal és sajnálkozással hallotta és olvasta azokat a híreszteléseket, amelyek a látogatás elmaradásáról szólottak. A fogadtatásra különben az előkészületek lelkesedéssel folynak megszakítás nélkül."* [7]

A kitűzött időpontig – október 23-ig – szinte naponta jelent meg híradás a helyi lapban. *„Rövid idő múlva magas vendégei lesznek Debrecennek. A legmagyarabb város közönségéhez ellátogat a királyi család, mintegy elismeréséül annak, hogy ez a törzsgyökeres magyar vidék a viharos idők során olyan nagy áldozatokat hozott a haza oltáránál. Eljön a béke királya felséges asszonyával, kisfiával, Ottóval, a trónörökössel, hogy egészen közel legyenek az ő szeretett magyar népükhöz."* [8] Az újság részletesen ismertette a tervezett programot, amelynek kiemelt momentuma volt a debreceni tudományegyetem felavatása, és a sub auspiciis régis doktorrá avatás, amelynek különlegességét az adta, hogy a király-gyűrűt, mint magas

[6] JESZENSZKY SÁNDOR 1924: 4-5.
[7] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 11: 3.
[8] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 15: 3-4.

DEBRECZENI UJSÁG 3

A királyi család Debrecenben.

Károly király, Zita királyné és Ottó trónörökös látogatása.

A magyar királyi tudományegyetem felavatása.

Debrecen ünnepe.

Rövid idő mulva magas vendégei lesznek Debrecennek. A legmagyarabb város közönségéhez ellátogat a *királyi család*, mintegy elismeréséül annak, hogy ez a törzsgyökeres magyar vidék a viharos idők során olyan nagy áldozatokat hozott a haza oltáránál.

Eljön a béke királya felséges asszonyával, kis fiával Ottóval, a trónörökössel, hogy egészen közel legyenek az ő szeretett magyar népükhöz. És ez a város, ennek hazafias lakói magyar vendégszeretettel, alattvalói hódolattal várják és üdvözlik körükben a királyi családot. Megmozdult Debrecen, megmozdult az egész Haj-

Utána a király, királyné és Ottó trónörökös a város ötös diszfogatára szállanak fel és megkezdődik a bevonulás.

Legelől Rostás István főkapitány, utána hatalmas lovasbandérium, amelyben a debreczeni bandéristákon kivül Böszörmény polgárainak bandéristái hatvanan foglalnak helyet. A diszbandérium után az ötös fogaton a királyi család tagjai, utánuk a kormány tagjai udvari fogatokon haladnak. Tiz parádés udvari fogat érkezik erre az alkalomra Debrecenbe. A kormány tagjainak csoportja után gróf Széchenyi Miklós nagyáradi róm. kath. püspök következik, aki a menetben saját diszfogatán fog ülni. Az udvari méltóságok és diszmagyaros küldöttségek hosszu kocsisora zárja be a fényes

3. kép A Debreczeni Ujság 1918. október 15-én megjelent cikke a királylátogatásról [9]

rangú elismerést maga az uralkodó adta át. [10] Természetesen rendben zajlottak a városban az előkészületek, kiürítették a városházán a polgármester szobáit, hogy megfelelően berendezhessék azt a királyi pár és kíséretük fogadására. Ugyancsak megkezdődtek a színházban az ünnepi díszelőadás próbái, amely ahogy azt akkoriban megfogalmazták: *„... különben gyönyörködtető és művészi értékű lesz.”* [11] A programban szavalat, élőkép és koncert szerepelt.

[9] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 15: 3.
[10] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 15: 3-4.
[11] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 17: 3.

Kisebb bonyodalmat okozott, hogy a kitüntetéses doktoravatás érintettje, Nagy Zoltán beteg lett, *„…de erős a remény, hogy az ünnepség idejére tul (sic!) lesz a betegségen és friss egészségben jelenhetik meg…”* [12]

A királylátogatás előtti napokban, 1918. október 19-én hivatalosan is megalakult az egyetem orvosi kara, *„amelynek élén dr. Kenézy Gyula udv. tan. áll, mint dékán. Dr. Kenézy Gyulának nagy és elvitathatatlan érdeme van abban, hogy a debreceni egyetem megkapta az orvosi fakultást is, amellyel különös súlyra emelkedett. Az orvosi fakultás három első tanára mindjárt azzal vonja magára a figyelmet, hogy meghívás útján foglalják el tanszéküket. Ez kivételes megbecsülést és elismerést jelent s a három új tanár mögött igazán ritka múlt áll. Dr. Verzár Frigyes aránylag igen fiatal, de már is nagy tekintélyű ember, akinek szava van az orvosi tudományos körökben. Magántanára a budapesti tudományegyetemnek. A háború előtt tért vissza Angliából, ahol alapos tanulmányokat végzett. Debrecenben évek óta a katonai bakterológiai intézetet vezeti, s mint ilyen is kapacitás hírében áll. Városszerte ismerik, és mindenütt melegen méltányolják a rokonszenves fiatal tudóst. Az egyetemen az általános kórtani tanszéket fogja betölteni.*

Orsós Ferenc budapesti egyetemi magántanárt a kórbonctan tanszékére nevezték ki. Ő most jött haza négy évig tartó orosz fogságból. Érdekes, hogy az oroszok tudományos képességeit annyira értékelni tudták, hogy mint hadfoglyot is egy nagy tudományos intézet vezetésével bízták meg. Vészi Gyula az élettant tanítja majd a debreceni egyetemen, ahova a bonni egyetemről jött… E három tanerő feladata, hogy dr. Kenézy Gyulával megszervezzék az egyetem orvosi fakultását. Remélhetőleg az építkezés munkálatai most már mihamarabb befejezést nyernek, s megnyithatják az orvosi fakultást is, amely igen nagy érdeke Debrecennek.” [13]

Közben nem csitult a kételkedés, ismét felröppent a hír: a király mégsem jön Debrecenbe. Ezért ismét cáfolat jelent meg, kiegészítve azzal az információval, miszerint *„…éppen az udvartól jött az értesítés, hogy a király szilárdan ragaszkodik ahhoz az elhatározásához, hogy Debrecen közönségét meglátogassa. Ha a mostani idők során sehová se mehetne el, Debrecenbe eljön s magával hozza egész családját, hogy a legmagyarabb város falai között vonuljon fel a kultúra csarnokának, a debreceni magy. kir. tudományegyetem felavatására. Az*

[12] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 17: 3.
[13] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 19. 2.

20 fillér.

DEBRECEN, 1918. XXII. ÉVF. 250. SZÁM. SZERDA, OKTÓBER 23.

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken: Egy hóra 5 korona. Negyedévre 15 korona. Félévre 30 korona. Egész évre 60 korona. Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., I-ső emelet. (Debreczeni Első Takarékpénztár-épület.) Egyes szám ára 20 fillér.

A királyi pár Debrecenben.

Felséges Királyunk,
Felséges Királynénk!

A magyar lélek ősi hűségével, a magyar szív áldozatos, forró szeretetével köszönt és üdvözöl Debrecen városa.

A Nagy Alföld és a magyarság e természetes központja, amelyben a legtisztábban és a legélesebben jelentkezik a magyar nemzet egész géniusza, minden örö-

De különösen közel érzi magát ma a trónhoz Debrecen városa, amely mindig *a magyar szabadság és függetlenség* zászlóvivője volt. Ezeknek szelleme itt él a legjobban lüktető erővel. Felséges Király és Felséges Királyné! Ti felismertétek ezt a szellemet s királyi utatok, amely Debrecenbe s az egykor félreismert és ellentállásra kényszerült magyarságnak szabadság- és függetlenség utáni vágyát hirdető

magyar állam. *Századokon át mi védtük saját vérünkkel a művelt emberiség közkincseit. A haladás eszméinek mi nyujtottunk oltalmat* a keleti autokráciákkal szemben. A demokrácia elvei itt vér nélkül arattak diadalt s haladtak előre törvényes fejlődésben, zavartalanul. Emberi jogait mindenkinek megvédte az állam; a polgári jogegyenlőség és az alkotmányos szabadság itt szakadatlan fejlődés láncolatát mutatja. Az egész emberiség érdeke is tehát, hogy

4. kép A Debreczeni Ujság 1918. október 23-án kelt vezércikke [14]

udvari főintendáns tegnap (1918. október 18.) *Debrecenbe érkezett, hogy a fogadtatást és a király debreceni tartózkodását megelőző intézkedéseket az illetékes körökkel megbeszélje."* [15]

2. Királyi látogatás Debrecenben

A nagy napra, október 23-ra minden készen állt a királyi pár fogadására. Már a kora reggeli órákban hatalmas tömeg gyűlt össze az állomás környékén, ahol – ahogyan a városban valamennyi látogatás színhelyén – a katonaság és a rendőrség együttesen őrizte a rendet. Már 9 órakor a megérkeztek a városi és megyei előkelőségek, a fehér ruhás lányok, dalárdák, zenekarok, míg Márk Endre, Debrecen polgármestere a feldíszített peronon várakozott. Fél 10-kor futott be az első szerelvény, a különvonaton – többek között – Zichy János vallás- és közokta-

[14] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 23: 1.
[15] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 19. 2.

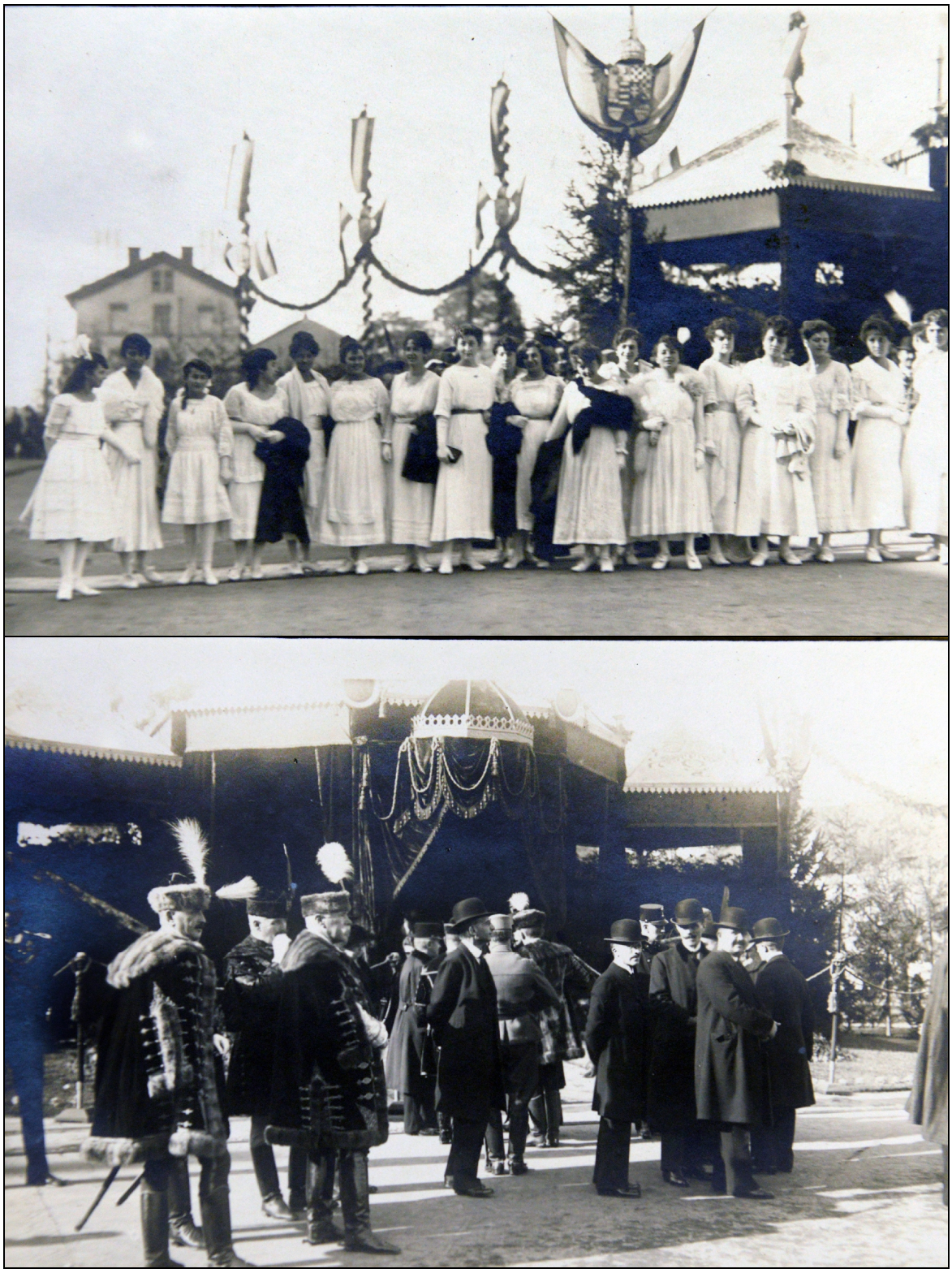

5-6. kép Már 9 órakor a megérkeztek a városi és megyei előkelőségek, a fehér ruhás lányok… [16]

[16] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2. Megjegyzés: A felvételeket Bódi Sándor a Debreceni Egyetem sajtóirodájának fotográfusa reprodukálta.

tásügyi miniszter, Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter, Szterényi József kereskedelmi miniszter, Windischgrätz herceg, közélelmezési miniszter, valamint több országgyűlési képviselő utazott. Az udvari vonat 10 órakor érkezett. [17]

A királyi párt az állomáson az egyetemi tanács, közigazgatási hatóságok és különböző testületek képviselői fogadták. Az akkoriban Debrecenben állomásozó 75. cseh gyalogezred zenekara az előzetesen megbeszéltek szerint a Himnuszt játszotta volna, ennek ellenére – a jelen lévő temesvári hadtestparancsnok egyenes utasítására – mégis a „Gotterhalte"-t adták elő. A kellemetlen intermezzóról a debreceni közönség azonban alig vett tudomást. [18] IV. Károly még a peronon meghallgatta Okolicsányi tábornok jelentését, fogadta Weszpémy Zoltán főispán üdvözletét, majd ellépett a díszszázad előtt. A szemle után következett a helyi notabilitások bemutatása. A pályaudvar épületéből kilépve az uralkodót a tér jobb oldalán díszsátor várta, amelyet fehér ruhás lányok csoportja, a lovasbandérium és a dalárdák koszorúja övezett.

7. kép A pályaudvar épületéből kilépve az uralkodót a tér jobb oldalán díszsátor fogadta… [19]

[17] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 24. 2.

[18] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

[19] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

Itt már valóban a Himnusz hangzott el, majd következett a polgármester köszöntője, amelyre válaszolva az uralkodó elmondta*: „…régi vágyam teljesül, midőn körükbe érkezvén Debrecen város és Hajdu vármegye közönségével közvetlenül érintkezhetem… a királynéval együtt lelkem mélyéből köszönöm, hogy itt megjelentek és alkalmat adtak nekem, hogy mint koronás királyuk beszélhessek magyar népemhez.”*[20]

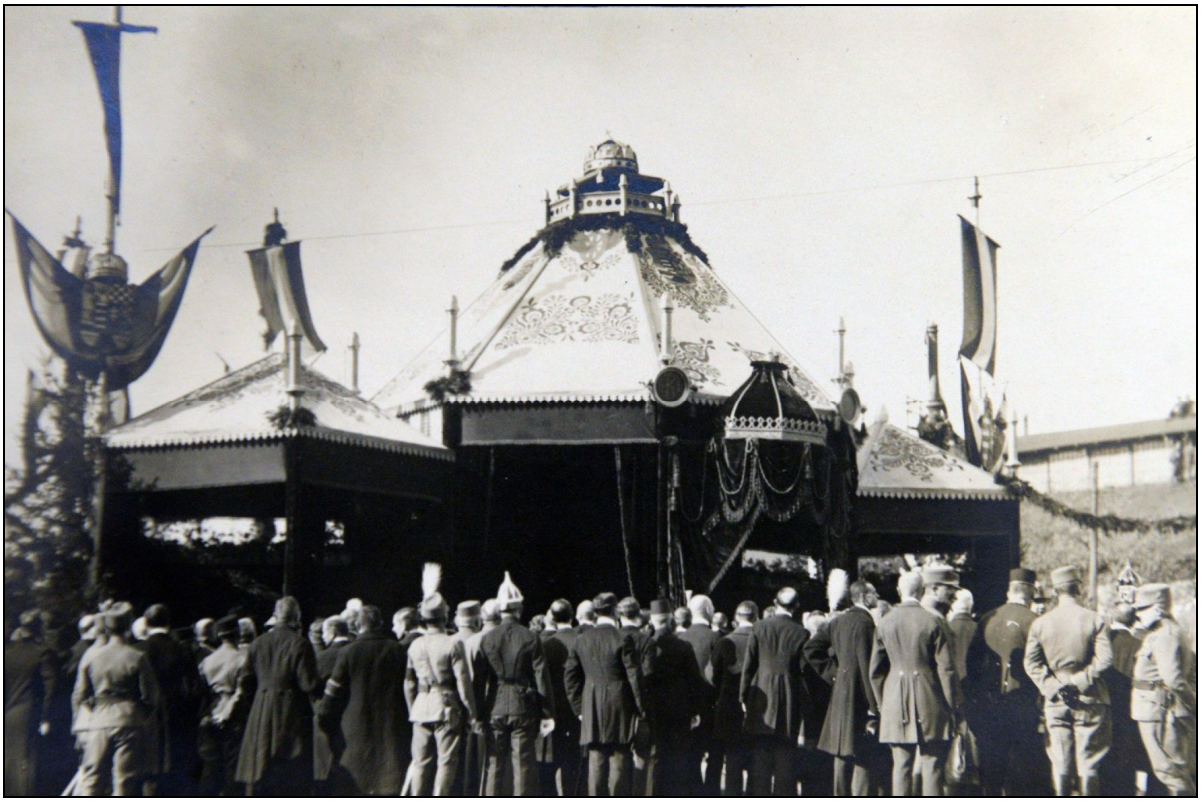

8. kép ***„…lelkem mélyéből köszönöm, hogy itt megjelentek és alkalmat adtak nekem, hogy mint koronás királyuk beszélhessek magyar népemhez.”*** [21]

Kiss Géza, az egyetem rektora is köszöntötte az uralkodót: *„Nagy feladat, súlyos felelősség nehezül ma a vállaira azoknak, kiknek hivatása a tudomány művelése és előbbrevitele. Rögös utakon, alig leküzdhető akadályokon át kell sokszor haladnunk célunk felé. Épp ezért jelent számunkra végtelenül becses, kimondhatatlanul hatékony erőforrást Felséges urunk*

[20] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 24. 2.

[21] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

megtisztelő kegyes részvétele munkánk iránt. Kérjük Felségedet, árassza egyetemünkre ezentúl is legkegyelmesebb jóindulatának bőséges áldását…" [22] A király külön válaszra méltatta az egyetem rektorát: *„A Debreceni Tudományegyetem tanári karának hódolatát élénk örömmel fogadjuk. Midőn ezen új főiskolának a magyar kultúra terén kifejtendő nagyfontosságú működésére Isten áldását kérjük, egyúttal jóindulatunkról biztosítjuk és kérjük, hogy a tanuló ifjúságnak meleg királyi üdvözletünket tolmácsolják."* [23] A köszöntéseket követően az uralkodói pár a város ötös fogatán a városházához hajtatott.

9. kép A köszöntéseket követően az uralkodói pár Debrecen ötösfogatán a városházához hajtatott … [24]

[22] A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem kiadatlan kéziratos évkönyve. 1918: 32-33.
[23] A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem kiadatlan kéziratos évkönyve. 1918: 32-33.
[24] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

10-11. kép Az uralkodói pár a város ötös fogatán a jelenlegi Piac utca 36. számú ingatlan környékén. Mindeközben a királyi hintót a lovasbandérium díszsorfala várta a feldíszített városháza épülete előtt [25]

[25] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

A városháza épületében többek között az egyházak, a törvényhatóság, az állami tisztviselők és az egyetem küldöttségével találkoztak. Zita királyné külön fogadta a debreceni nőegyletek delegációját, akik közül Weszprémy Lonci egy városi hajdút ábrázoló babát nyújtott át ajándékul a kis Ottó számára. [26] Ezt követően kapta az értesítést Széchenyi Miklós római katolikus püspök, hogy őfelségeik még ebéd előtt, az előzetesen kiadott programtól eltérően szeretnének látogatást tenni a Szent Anna utcai templomban is. [27] Délben a Kaszinó termeiben volt az ebéd, a királyi pár asztalánál 25 vendég foglalhatott helyet, közben Magyari Imre zenekara muzsikált. A program a Nagytemplomban tett látogatással folytatódott, az indulást a Rákóczi harang kondulása jelezte. A korabeli legenda szerint a király megbotlott a templom küszöbén, amiről többen úgy vélték, talán megilletődött, amikor abba az épületbe lépett be, amelyben egykor 1849. április 14-én kimondták a Habsburg-ház trónfosztását. [28]

12. kép Várakozó előkelőségek a Nagytemplom előtt [29]

[26] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.
[27] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 25. 2.
[28] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.
[29] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

13. kép IV. Károly király és Zita királyné bevonulása a Nagytemplomba [30]

A szentélyben Baltazár Dezső püspök mondott áldást *„…e templom csarnokában ahová a magasztos engesztelődés fátyola száll. A magasságos isten jótetszése vegyen közre benneteket a kegyelem bizonyosságának fényes felhőjével, hogy legyen értelmes szívetek a bölcsességre, egyenes utatok az igazságra, készségetek a szeretetre…”* [31]

Majd a királyi pár az ünneplő és éljenző debreceniek sorfala mellett a Nagyerdőre, a már elkészült klinikai épületekhez hajtatott, ahol az egyetemi tanács élén Ziczy János vallás- és közoktatásügyi miniszter, valamint Dégenfeld József egyházkerületi főgondnok fogadta őket.

[30] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.
[31] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 25. 2.

14-15. kép Várakozó hintók a Nagytemplom előtt. Érkezés a Klinika főépületéhez [32]

[32] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

MEGHÍVÓ

A DEBRECZENI M. KIR. TUDOMÁNYEGYETEM
Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGEIK
LEGMAGASABB JELENLÉTÉBEN
1918 OKTÓBER HÓ 23.-ÁN DÉLUTÁN 3 ÓRAKOR
A NAGYERDŐN LEVŐ EGYETEMI FŐLVÉTELI ÉPÜLET
DÍSZTERMÉBEN TARTANDÓ

AVATÓ ÜNNEPÉLYÉRE

VALAMINT DR. NAGY ZOLTÁNNAK EVVEL KAPCSOLATOS
DOKTORI SUB AUSPICIIS REGIS PROMOTIÓJÁRA.

A DEBRECZENI M. KIR. TUDOMÁNY-
EGYETEM RECTORA ÉS TANÁCSA.

MEGJELENÉS: Urak magyar díszben, szalonkabátban
vagy egyenruhában.
Hölgyek sétakosztümben kalappal.

Nagyságos Dr. Vezekár Frigyes egy. ny. r. tanár úr

Belépő-jegyül e meghívó szolgál, mely a bejáratnál felmutatandó.

16. kép Meghívó a Magyar Királyi Tudományegyetem avatóünnepségére [33]

[33] Magánarchívum

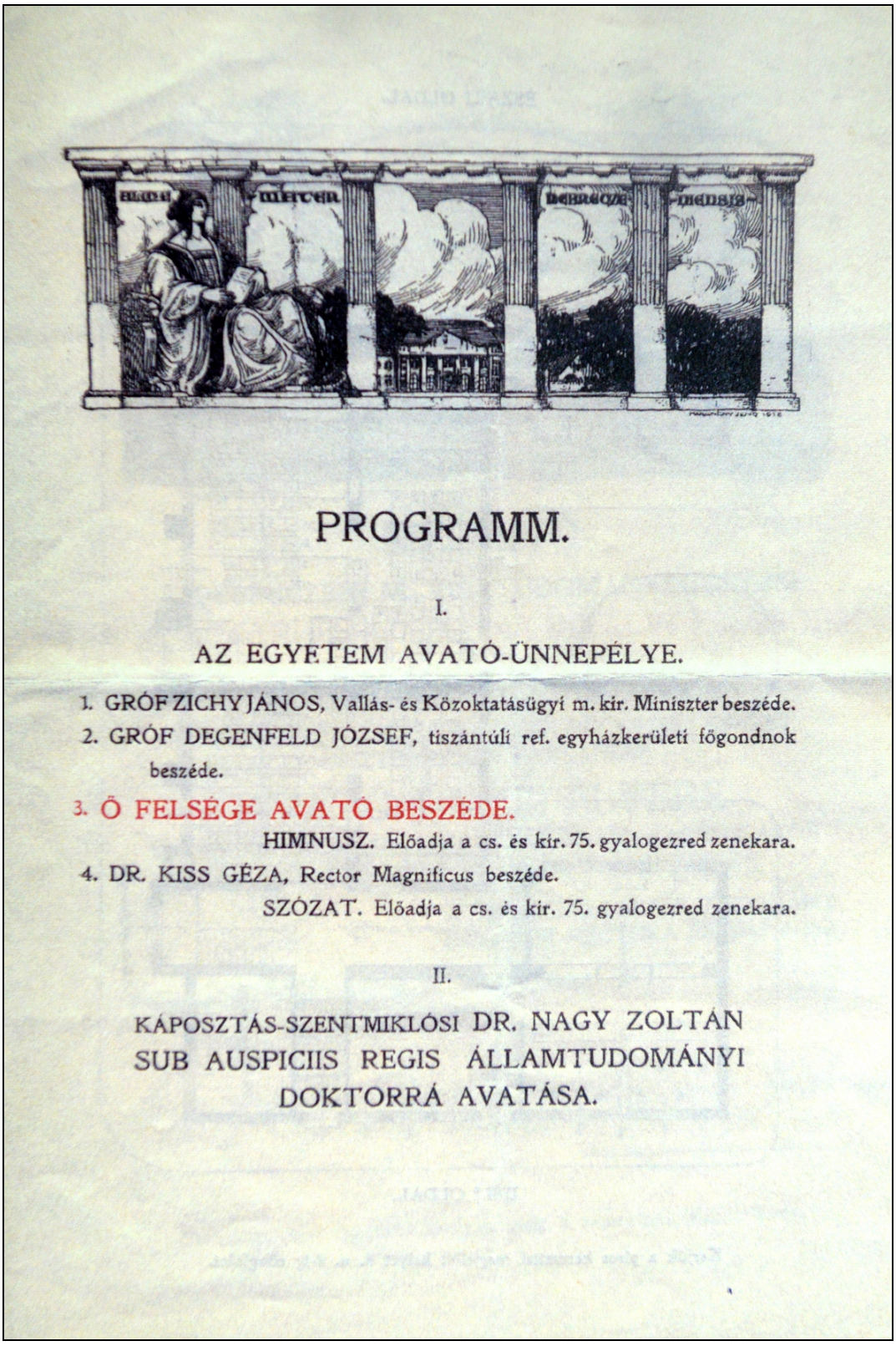

PROGRAMM.

I.

AZ EGYETEM AVATÓ-ÜNNEPÉLYE.

1. GRÓF ZICHY JÁNOS, Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszter beszéde.
2. GRÓF DEGENFELD JÓZSEF, tiszántúli ref. egyházkerületi főgondnok beszéde.
3. Ő FELSÉGE AVATÓ BESZÉDE.

HIMNUSZ. Előadja a cs. és kir. 75. gyalogezred zenekara.

4. DR. KISS GÉZA, Rector Magnificus beszéde.

SZÓZAT. Előadja a cs. és kir. 75. gyalogezred zenekara.

II.

KÁPOSZTÁS-SZENTMIKLÓSI DR. NAGY ZOLTÁN SUB AUSPICIIS REGIS ÁLLAMTUDOMÁNYI DOKTORRÁ AVATÁSA.

17. kép Az egyetem avatóünnepségének programja [34]

[34] Magánarchívum

Az építkezés megtekintése után a felvételi épület dísztermében elsőként Ziczy János köszöntötte az uralkodó párt. Beszédében kiemelte: *„…valamely ország úgy gazdasági, mint művelődési tekintetben csak akkor remélhet igazán nemzeti felvirágozást, ha a gazdasági élet és a közművelődési munkásság nem csak a fővárosban összpontosul, hanem erős vidéki centrumok is alakulnak, amelyek az őket környező területekre is termékenyítőleg hatnak ki… a magyar törvényhozás bölcsessége Debrecen város és a tiszántúli református egyházközség áldozatkészségével… létesítette a Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetemet, melynek felavatási ünnepélyére gyűltünk itt egybe… amely elkészültével teljes erejével közreműködhetik… a magyar tudományosság felvirágoztatásában és a nemzet művelődésének fejlesztésében."*[35]

Ezt követően Dégenfeld József mondott beszédet, amelyben köszönetet mondott mindazért, hogy a tiszántúli egyházkerület régi vágya teljesülhetett azáltal, hogy főiskoláját egyetemmé fejleszthette. *„…úgy az egyházkerület nagy többsége, valamint Debrecen városa mely főiskolánknak mindenkor kegyes patrónusa volt, s a debreceni református egyház is, lelkesen támogatta a mozgalmat, belátva, hogy ily kulturális intézmény, mint az egyetem, mily rendkívüli, minden irányú előnyt képez városunkra, egyszersmind a hazai reformátusságra nézve is, melynek Debrecen a központja."*[36]

A király a következőképpen válaszolt: *„Debrecen a magyar kultúrának régi központja s a református egyház is évszázadok óta nagy érdemeket szerzett ennek a kultúrának fejlesztése körül: a híres debreceni kollégiumnak tudományegyetemmé való kibővítése kiváló helyet biztosít az ősmagyar városnak a tudomány különböző ágainak ápolásában és terjesztésében, mint eddig, úgy ezen túl is. Szívből kívánjuk, hogy az Isten segítségével immár a közeljövőben várható békés idők lehetővé tegyék az egyetemi építkezések mielőbbi befejezését, hogy a debreceni kollégium évszázados hagyományain felépült új intézet nagy feladatainak teljes erejével megfelelhessen s nemcsak a magyar nemzeti kultúrának terjesztője, hanem Debrecen város további felvirágozásának is kiváló tényezője legyen."* [37]

A köszöntéseket és az egyetem ünnepélyes felavatását követően ugyancsak a dísztermében avatták „sub auspiciis régis" doktorrá Nagy Zoltánt, a Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem király-gyűrűs államtudományi doktorjelöltjét. *„Én Nagy Zoltán esküszöm az*

[35] A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem kiadatlan kéziratos évkönyve. 1918: 36-37.
[36] A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem kiadatlan kéziratos évkönyve. 1918: 38.
[37] A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem kiadatlan kéziratos évkönyve. 1918: 39-40.

élő Istenre és fogadom, hogy a Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem rektora és tanácsa iránt mindenkor tisztelettel viseltetem, hogy kötelességemnek ismerem állásom tekintélyét megóvni s e tudományegyetem jogait és kiváltságait megvédeni, hogy az államtudományi doktori címet más tudományegyetemről nem kérem, e végre fogadom, hogy tehetségemhez képest mindig arra törekszem, hogy szaktudományomat embertársaim javára és hazánk dicsőségére előbbre vigyem." [38] – hangzott az eskü szövege.

„Én dr. Teghze Gyula a Jog- és államtudományi Kar dékánja… tisztemhez kötött hatalmamnál fogva Önt, Nagy Zoltán úr, tudománya elismeréséül az államtudományok doktorává avatom és fölruházom mindazokkal a jogokkal és kiváltságokkal, melyek a Felség kegyéből és a törvény erejénél fogva a doktorokat megilletik. Önnek most már kötelessége lészen tudományos törekvéseivel kiérdemelt állásának tekintélyét megóvni, nemkülönben szaktudományának és e királyi tudományegyetemnek, melynek doktorai sorába Önt ezennel beiktatjuk, gyarapodását, virágzását, s ezzel hazánk javát hathatósan előmozdítani." [39]

Ezt követően vehette át az avatott doktor az uralkodó ajándékát, a briliánsokkal kirakott, uralkodói monogrammal ellátott gyűrűt. Gratulációját követően IV. Károly még a frissen avatott doktor egészségi állapota iránt is érdeklődött, mivel sokáig kérdéses volt, hogy az ünnepség idejére egyáltalán felépül-e súlyos betegségéből. (Nagy Zoltán egyébként később járásbíróként, majd mint a nagyváradi törvényszék tanácselnöke folytatta jogi pályafutását.) [40]

Ezek után az egyetemről a Kollégium épületébe hajtatott az uralkodói pár, ahol Lencz Géza kollégiumi igazgató tolmácsolta az ifjúság hódolatát, bemutatva az összesereglett közép- és felsőbb iskolák növendékeit. Majd megtekintették a könyvtárat, ahol be is jegyezték nevüket az emlékkönyvbe. [41]

3. Epilógus

Délután 4 órakor díszelőadás kezdődött a színházban, ahol a királyi pár a városi páholyban foglalt helyet. Kőrösi Kálmán, az egyetem avatására írt versét Baltazár Kató szavalta el, majd Toroczkai Oszvald festőművész rendezésében élőkép következett, a folytatásban hegedűkon-

[38] A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem kiadatlan kéziratos évkönyve. 1918: 47.
[39] A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem kiadatlan kéziratos évkönyve. 1918: 48.
[40] A Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem kiadatlan kéziratos évkönyve. 1918: 35-48.
[41] DEBRECZENI UJSÁG 1918. október 25. 2.

cert, és Than Gyula színműve szórakoztatta a közönséget. Zárásként a Baltazár Dezső püspök által szerzett és P. Nagy Zoltán által megzenésített úgynevezett *„Király-himnuszt”* adták elő. Mindeközben az előadás alatt Szterényi József kereskedelemügyi minisztertől érkeztek az első hírek a horvátországi forradalmi megmozdulásokról, ezért az uralkodó úgy döntött, rövidít debreceni programján, így az állomásra hajtatva elhagyta Debrecent. [42]

Az ünnepségeket követően megkezdődött, és a háborús körülmények ellenére is viszonylag rendben folyt a tanítás. IV. Károly Ausztriában 1918. november 11-én – mintegy húsz nappal az egyetemi avatóünnepségek után –, majd 1918. november 13-án eckartsaui nyilatkozatával Magyarországon is lemondani kényszerült uralkodói jogairól. A Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem 1918-19-es kiadatlan, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának kézirattárában őrzött mintegy 174. oldalas egyetlen példányos kéziratos évkönyvében található kimutatás szerint viszont már 1919 nyarán 171 orvostanhallgatót és 28 gyógyszerészhallgatót tartottak nyilván, akik számára tanfolyamot indíthatott az egyetem, így kezdetét vehette immáron Debrecenben is az egészségügyi képzés.

[42] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

Melléklet

18-19. kép Takács Vincze fényképalbuma és köszöntőszövege [43]

[43] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

20-21. kép A királyi család érkezésére várva a Nagyállomás előtt I-II. [44]

[44] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

22-23. kép A királyi család érkezésére várva a Nagyállomás előtt III-IV. [45]

[45] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

24-25. kép A királyi család érkezésére várva a Nagyállomás előtt V., valamint Debrecen ötös fogata a pályaudvar épülete mellett [46]

[46] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

26-27. kép A lovasbandérium díszsorfala a pályaudvar előtt I-II. [47]

[47] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

28-29. kép A lovasbandérium díszsorfala a pályaudvar előtt III-IV. [48]

[48] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

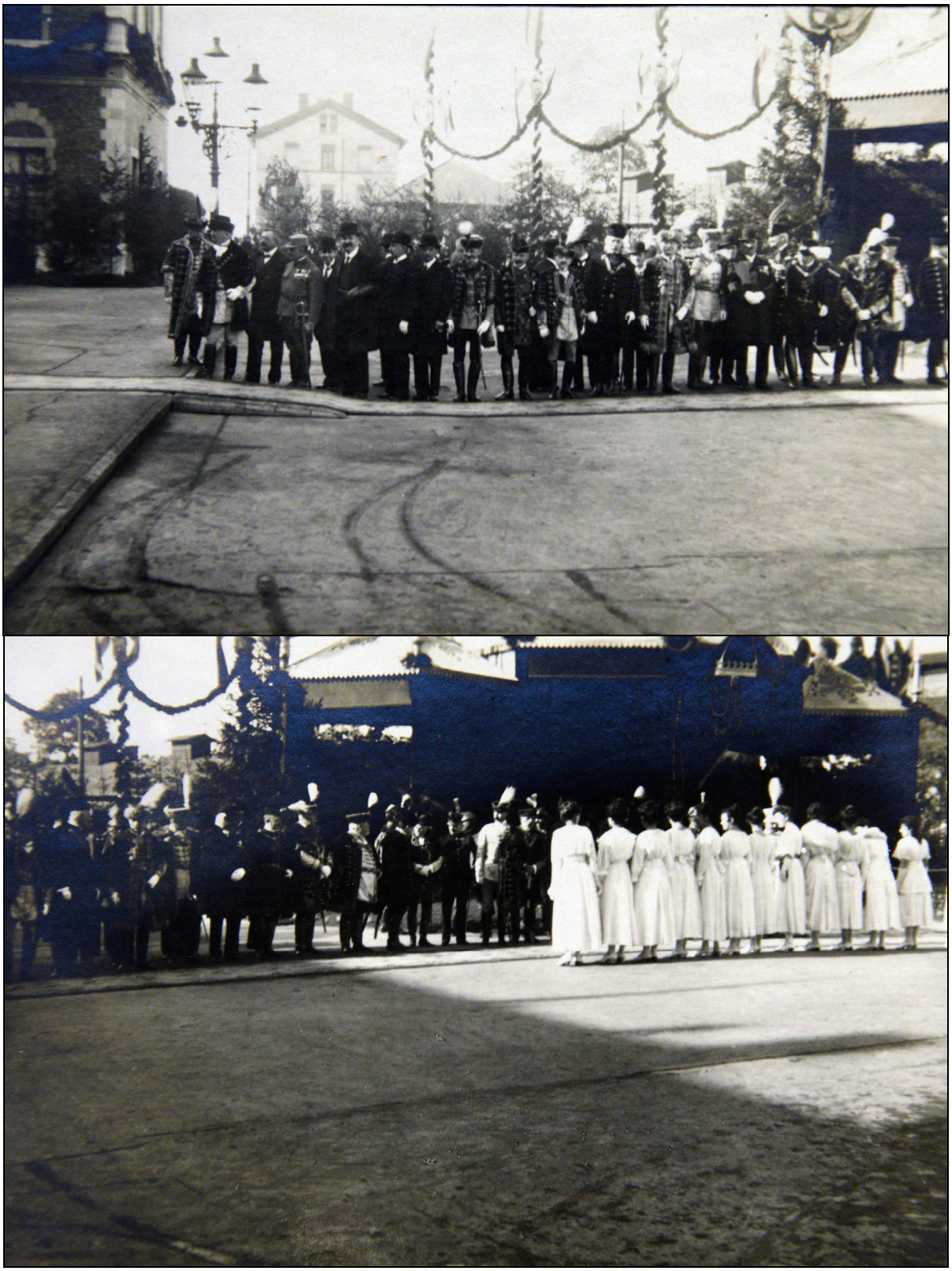

30-31. kép Előkelőségek fogadósorfala a Nagyállomás és a királyi díszsátor között I-II. [49]

[49] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

32-33. kép Az uralkodó kísérete, valamint a királyi család fogadására várva a Nagytemplom előtt I. [50]

[50] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

34-35. kép A királyi család fogadására várva a Nagytemplom előtt II-III. [51]

[51] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

36-38. kép Egyetemi, egyházi és világi előkelőségek a Klinika főépülete előtt I-III. [52]

[52] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

39. kép A királyi családot fogadó csokor a Klinika főépületében [53]

[53] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

40-41. kép Notabilitások érkezése a Klinika avatóünnepségére I-II. [54]

[54] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

42-43. kép Notabilitások érkezése a Klinika avatóünnepségére II-IV. [55]

[55] TAKÁCS VINCZE 1918. Királylátogatás Debrecenben. – Fotóalbum. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

Forrásjegyzék

DEBRECENI EGYETEM

1918 *A Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem 1918-19-es kiadatlan évkönyve.* Kézirat. Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Kézirattára. Leltári szám: Ms. 7/2.

TAKÁCS VINCZE (fotográfus)

1918 *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

Irodalomjegyzék

DEBRECZENI UJSÁG

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 11. XXII. évfolyam. 240. szám. 3.

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 15. XXII. évfolyam. 243. szám. 3-4.

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 17. XXII. évfolyam. 245. szám. 3.

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 19. XXII. évfolyam. 247. szám. 2.

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 23. XXII. évfolyam. 250. szám. 1.

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 24. XXII. évfolyam. 251. szám. 2.

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 25. XXII. évfolyam. 252. szám. 2.

JESZENSZKY SÁNDOR (Szerk.): – BALOGH RUDOLF (fotográfus)

1924 *A Debreczeni Magyar Királyi Tisza István Tudományegyetem Orvosi Kara.* Franklin-társulat nyomdája. Budapest. 1-56.

OROSZ ISTVÁN (Főszerk.): – IFJ. BARTA JÁNOS (Szerk.):

2012 *A Debreceni Egyetem története 1912–2012.* Debreceni Egyetemi Kiadó. Debreceni Univ. Press. 1-576.

Képjegyzék

A DEBRECZENI UJSÁG 1918. OKTÓBER 15-ÉN MEGJELENT CIKKE A KIRÁLYLÁTOGATÁSRÓL

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 15. XXII. évfolyam. 243. szám. 3.

A DEBRECZENI UJSÁG 1918. OKTÓBER 23-ÁN KELT VEZÉRCIKKE

1918 *Debreczeni Ujság.* 1918. október 23. XXII. évfolyam. 250. szám. 1.

A DEBRECZENI MAGYAR KIRÁLYI TUDOMÁNYEGYETEM ÉS KÖRNYÉKE MADÁRTÁVLATBÓL

(é. n.) *A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár archívumának fotótárából*. Leltári szám: DEENK. 338.

A DEBRECZENI MAGYAR KIRÁLYI TUDOMÁNYEGYETEM HELYSZÍNRAJZA

1924 *A Debreczeni Magyar Királyi Tisza István Tudományegyetem Orvosi Kara.* Franklin-társulat nyomdája. Budapest. 1-56.

A KIRÁLYI CSALÁD ÉRKEZÉSÉRE VÁRVA A NAGYÁLLOMÁS ELŐTT I-V.

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

A KIRÁLYI CSALÁD FOGADÁSÁRA VÁRVA A NAGYTEMPLOM ELŐTT I-III.

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb*

látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész." Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

A KIRÁLYI CSALÁDOT FOGADÓ CSOKOR A KLINIKA FŐÉPÜLETÉBEN

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

A KIRÁLYI HINTÓT A LOVASBANDÉRIUM DÍSZSORFALA VÁRTA A FELDÍSZÍTETT VÁROSHÁZA ÉPÜLETE ELŐTT

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

A KÖSZÖNTÉSEKET KÖVETŐEN AZ URALKODÓI PÁR DEBRECEN ÖTÖSFOGATÁN A VÁROSHÁZÁHOZ HAJTATOTT …

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

A LOVASBANDÉRIUM DÍSZSORFALA A PÁLYAUDVAR ELŐTT I-IV.

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."*

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

A PÁLYAUDVAR ÉPÜLETÉBŐL KILÉPVE AZ URALKODÓT A TÉR JOBB OLDALÁN DÍSZSÁTOR FOGADTA…

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

AZ EGYETEM AVATÓÜNNEPSÉGÉNEK PROGRAMJA

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

AZ URALKODÓ KÍSÉRETE

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

AZ URALKODÓI PÁR A VÁROS ÖTÖS FOGATÁN A JELENLEGI PIAC UTCA 36. SZÁMÚ INGATLAN KÖRNYÉKÉN

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

DEBRECEN ÖTÖS FOGATA A PÁLYAUDVAR ÉPÜLETE MELLETT

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

EGYETEMI, EGYHÁZI ÉS VILÁGI ELŐKELŐSÉGEK A KLINIKA FŐÉPÜLETE ELŐTT I-III.

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

ELŐKELŐSÉGEK FOGADÓSORFALA A NAGYÁLLOMÁS ÉS A KIRÁLYI DÍSZSÁTOR KÖZÖTT I-II.

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

ÉRKEZÉS A KLINIKA FŐÉPÜLETÉHEZ

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

„…LELKEM MÉLYÉBŐL KÖSZÖNÖM, HOGY ITT MEGJELENTEK ÉS ALKALMAT ADTAK NEKEM, HOGY MINT KORONÁS KIRÁLYUK BESZÉLHESSEK MAGYAR NÉPEMHEZ."

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb*

látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész." Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

MÁR 9 ÓRAKOR A MEGÉRKEZTEK A VÁROSI ÉS MEGYEI ELŐKELŐSÉGEK, A FEHÉR RUHÁS LÁNYOK…

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

MEGHÍVÓ A MAGYAR KIRÁLYI TUDOMÁNYEGYETEM AVATÓÜNNEPSÉGÉRE

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

TAKÁCS VINCZE FÉNYKÉPALBUMA

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

TAKÁCS VINCZE KÖSZÖNTŐSZÖVEGE

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

VÁRAKOZÓ ELŐKELŐSÉGEK A NAGYTEMPLOM ELŐTT

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

VÁRAKOZÓ HINTÓK A NAGYTEMPLOM ELŐTT

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

IV. KÁROLY KIRÁLY ÉS ZITA KIRÁLYNÉ BEVONULÁSA A NAGYTEMPLOMBA

1918 Takács Vincze. *Királylátogatás Debrecenben 1918. október 23-án.* Fotóalbum. *„Ő felségeik IV. Károly király és Zita királyné legmagasabb látogatásuk alkalmából. Hódoló tisztelettel Takács Vincze fényképész."* Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Díszműtára. Leltári szám: DEENK DH. 230: 2.

II. DEBRECENBEN TÖRTÉNT

Balogh Tamás Zoltán